

Česká a světová literatura do poloviny 19. století

Mgr. Olga Chudobová

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Miguel de Cervantes Saavedra

VY_32_INOVACE_06_1_05_CL

**Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Životopisné údaje a charakteristika autora

- **29.09.1547 - 23.04.1616**
- španělský voják a spisovatel
- z rodiny zchudlého šlechtice
- kvůli dluhům a podezření z vraždy vyloučen z církve

Zajímavosti

- v mládí ztratil levou ruku v námořní bitvě
- strávil pět let v zajetí v Alžíru, kam byl odveden piráty
- v roce 1584 se oženil s osmnáctiletou Catalinou Salazarovou
- usedlý život s ní na venkově mu nevyhovoval
- zemřel v bídě

Dílo

- **Příkladné novely** – soubor španělských renesančních povídek
- obsahuje 12 próz
- nejčastějším tématem jsou strasti lásky se šťastným koncem.

Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha

- román z období renesance
- dvoudílný román
- první část vyšla v roce 1605, druhá o deset let později.
- komicky vyjádřený rozpor mezi skutečností a iluzí
- děj se odehrává na přelomu 16. a 17. století a je parodií na rytířské romány
- prolíná se realita s fantazií a fikcí, obě protichůdné strany stojí v konfliktu
- hlavní hrdina je poblázněný rytířskými příběhy, pod jejichž vlivem se chce stát rytířem

Ukázka

První, co udělal, bylo, že vyčistil zbroj po svých pradědečcích, jež zrezivělá a pokrytá mechem válela se po dlouhá staletí zapomenuta v koutě. Vyčistil ji a spravil, jak se jen dalo; ale viděl, že mnohé na ní chybí, jmenovitě že neobsahuje helmu s hledím, ale pouhou přílbu: ale zde pomohl jeho důmysl, i vyřezal z tuhého papíru dolní část helmice, jež spojena s přílbou, podobala se helmici úplně. Je ovšem pravda, že chtěl vyzkoušet její pevnost a odolnost proti sečné ráně, vytáhl meč, ťal do ní dvakrát a hned první ranou zničil rázem vše, co lepil dlouhý týden: snadnost, s jakou z ní nadělal kousků, ho přece jen trápila, a aby se proti tomu nebezpečí pojistil, upevnil novou helmu, do níž se dal, uvnitř několika železnými pruty; teď byl konečně spokojen s její odolností, a aniž ji podrobil další zkoušce, přijal ji do své zbroje a pokládal za nejdokonalejší helmici s hledím.

Otázky a úkoly I

- Urči dobu a místo děje.
- Urči literární druh a žánr.
- Charakterizuj hlavní postavy:
 - Don Quijote
 - Sancho Panza
 - Dulcinea
- Popiš koně Dona Quijota Rosinanta.
- Proč se Don Quijote vydává do světa, čeho chce dosáhnout?
- Jaká je zbroj Dona Quijota?
- Don Quijote zažívá mnohá dobrodružství, popiš scénu s větrnými mlýny.

Otázky a úkoly II

- Jaké vlastnosti Dona Quijota způsobují, že bývá často poražen.
- Co si Don Quijote uvědomí až těsně před smrtí?
- Jaké vrstvy jazyka autor využívá?
- Jak se nazývá umělecký styl, ve kterém dílo vzniklo a jaké jsou jeho hlavní rysy?
- Vysvětli pojem „donkichotství“.
- Vysvětli ustálený obrat „boj s větrnými mlýny“.
- Vysvětli, co znamená, že Don Quijote nerozlišuje mezi skutečností a iluzí.

Použitá literatura

- *Slovník světových literárních děl 1, A-L*, Odeon, nakladatelství krásné literatury, jako 4760 publikací, Praha 1988, vytiskly TSNP, n.p., Martin, vydání první, 01-092-88. 12/14
- V. Martinková: *Teorie literatury*, Trizonia Praha 1995, Praha 5-Lužiny, 1. vydání, Tisk: Severografia Most, ISBN 80-85573-61-X

Poznámky